

LISTA LOCALITĂȚILOR DIN REGIUNEA «SECUIASCĂ» CU POPULAȚIE ROMÂNEASCĂ
DIN CARE REZULTĂ MODIFICAREA ARTIFICIALĂ A RAPORTULUI DINTRE ETNIA ROMÂNĂ ȘI ALOGENI PE PARCURSUL ULTIMELOR 4 SECOLE

întocmită de G. Badea-Lătuceanu

<p align="center">Numele actual al localității în română și maghiară; în paranteză județul; localitatea fără preot este filie (F)</p> <p>Localitățile subliniate au cerut autorităților române revenire la limba și religia originară (română); însă fără nici un rezultat (vezi I.I. Russu, pp. 77, 165)</p>	<p>Statist. gr.cat. din 1750 și Enciclop. Lenk (L) 1839</p>	<p>Recens. Magh. din 1910 cf. „Dicțio- narul” Togan și Moldovan, 1919 Total; Rom.(ort+gr-cat)</p>	<p>Recens. din1930 după I.I. Russu (p. 150) naț. R; limba R</p>	<p><i>Antroponime românești</i>; doc. ce dovedesc exis- tența Românilor: biserici românești; cărți religi- oase vechi; cimitire; matricole parohiale: (M) șematisme: (Ș); epigrafe și epitafe - cf. I.I Russu, Românii și Secuii, Buc.1998, între paranteze este indicată pagina *Nume care se repetă de mai multe ori</p>
ABUD/Szek.-abod - (F. la Sărățeni) (MS)				nume de români: <i>Bucur, Chinda (Cândea), Chirilă, Moga</i> (84)
ACĂȚĂRII/Akosfalu (MS)			176 28	Dobrotă constată: în 1824 toată populația era rom; 400 familii rom. (178); bis. ort., școală din 1839; cimitir rom.(190).
ADRIAN/Görgényadorján (MS)				biserică rom. de lemn în care se află un „Octoih” de Bucu- rești din 1732 (251)
ANGHELUȘ/Angyalos (CV)				biserică românească în ruină (150)
AITA MARE/N.-Ajta (CV)		1406 (157)	267 16	f. mulți ort.+ gr-cat; nu mai știu rom.(115); o biserică rom.
AITA MIJL./Középjáta (CV)		1388 (155)	116 7	f. mulți ort. + gr-cat; nu mai știu românește(115)
AITA SEACĂ/Szárazajta (CV)		1772 (316)		f. mulți rom. ort. + gr-cat. care nu știu românește (115)
ARACI/Arpatak (CV) 140		1258 (678)		
ARCHITA/Erked (MS)		1334 (351)		<u>Opreanu identifică (cadstru, epitafe.) f. multe nume românești (293)</u>
ARCUȘ/Arkos (CV) 204		1588 (111)		nume românești foarte frecvente (293)
ARIUȘD/Erösd (CV) 46		444 (222)		case românești tipice, cu cerdac, ca în Hațeg (187)
ATIA/Atyha (F. Bezidu Nou) (HR)				M. din 1726: <i>Boer, Bumbu, Kioran, Costin, Moga, Olah</i> (293)
ARMĂȘENI/Csikménaság (HR)		2047 (84)	95 6	Ș. gr-cat 1835, români 25, mulți rom. au nume ungurești(68) case rom. trad.: una din 1797, la muzeul Hoia Cluj declarată monument istoric (215), alta la muz. Sf.- Gheorge din 1767 (216), cu bancă sculptată geom. rom. din 1743 și o poartă rom. ornam. geometric din 1769 (223), iar una la muz. Sa- tului din București (217)
<u>ATID/Eted</u> (F. Bezidu nou) (HR)				Ș. 1835, gr-cat.rom. 160; nume rom.: <i>Radu, Șerban, Savu</i> (79)
BĂLĂUȘERI/Balavásár (MS)		871 (111)		
BARAOLT/Barolt (CV)		2309 (95)		f. mulți rom. nu mai știu rom. (103); bis. rom. din 1712; și în 1755 o altă biserică, pe colină cum spun rom., ruină (236)
BĂȚANI/Bacson (CV)		2714 (285)		maj. gr-cat.(115); biserica devast. în 1940 (236)
BELIN/Bölön (CV) 320		2205 (683)	735 82	(cf. N. Iorga) „ în 1760 popa Oprea din Belin cumpără o carte relig”. (291)

<p>Numele actual al localității în română și maghiară; în paranteză județul; localitatea fără preot e filie (F) Localitățile subliniate au cerut autorității române revenire la limba și religia originară (română); însă fără rezultat (vezi I.I. Russu, pp. 77, 165)</p>	<p>Statist. gr.cat. din 1750 și Enciclop. Lenk (L)</p>	<p>Recens. Magh. din 1910 cf. „Dicționarul” Togan și Moldovan, 1919 Total; Rom.(ort+gr-cat)</p>	<p>Recens. din 1930 după I.I. Russu (p. 150) naț. R; limba R.</p>	<p><i>Antroponime românești</i>; doc. ce dovedesc existența Românilor: biserici românești; cărți religioase vechi; cimitire; matr. par: (M), șemat: (Ș), epigrafe și epitafe, cf. I.I. Russu, Români și Secuții, Buc.1998, între paranteze este indicată pagina *Nume care se repetă de mai multe ori</p>
<u>BETEȘTI</u> / <i>Bethfalva</i>	(HR)	518 (26)		
BEZIDU NOU/ <i>B.-Uifalo</i>	(HG) (L) 202	731 (124)	114 21	nume rom. <i>Trifu, Petru, Lupu, Radu, Bărbat, Boer, Olah, Opra</i> (79) complet secuizat; răspuns la rec.1930: „ <i>Ja mine rumân</i> ” (107)
BIXAD/ <i>Sepsibücszád</i>	(CV)	1728 (674)	735 82	în sec 19 maj. rom. (103); deși maj. sunt ort.+gr-cat. nu mai știu rom. (115); în sec 16-17: <i>Boier, Bărbat, Ficior, Costa, Mircea, Ion, Negru, Olah, Oprea, Radu Șorban, Voinea</i> (152)
BILBOR/ <i>Bélbor</i>	(HR)	1283 (1078)		
BODOG/ <i>Sepsibodok</i>	(CV) (L) 154			Ș. 1835 români 156; <i>Baci, Boer, Cozma, Lungu, Nistor, Prodan, Radu, Șinca</i> (71)
<u>BODOGAIA</u> / <i>Bodogfalva</i>	(HG)	775 (61)		până în sec. 19 erau peste români 50%, maghiari ort.+gr-cat cf. Weigand (1902) „ <i>În Trei Scaune sunt 30.000 rom. și 5000 români maghiarizați</i> ” (113); cele 2 biserici rom.abandon. (130); ep. Clain atestă biserică cu 300 români, la fel C. ort. din 1805; în 1940, biserica devastată de hortiști (233)
BOROȘNEUL MARE/ <i>N.Borosnyo</i>	(CV) 110	1517 (114)		Ș. 1835 ort. 35, <i>Mircea, Frențiu</i> (71); Ș. 1846 români 177; <i>Manea, Matei, Neagu, Stan, Coman, Comșa, Boilă, Ploscar, Drăgan, Oprea</i> (290); în 1775 popa Bucur donează un „Liturghier” (291);
BOROȘNEUL MIC/ <i>.K.Borosnyo</i>	(CV)	1366 (801)		
BORSEC/ <i>Borszek</i>	(HG)	1669 (137)		nume rom. : <i>Albu, Bodea, Micu, Sava, Todor, Tomucea</i> , (324); în 1890 avoc. <i>Albu Moise devine Zagoni Mozes</i> (314).
BRATEȘ/ <i>Bartos</i>	(CV)			scriitorul român <i>Ioan Mircea devine</i> Ianos Baratosi (71)
BRĂDUȚ/ <i>Bardoc</i>	(CV)			multe case cu cerdac românesc (196); fam. <i>Bărbat</i> , devine Borbat, din care la 1566 sunt mulți rom. nobili și cavaleri; la 1794 <u>juzi</u> în Brăduț <i>Ioan și Mihail Bărbat</i> , (236).
<u>BREȚCU</u> / <i>Bereczk</i>	(CV)	2917 (1093)		prima atestare, „Augustia Romana” apoi „Villa Volahalis”, cu instituție de <u>cnezat</u> (235); maj. secuilor sunt români maghiarizați (109); Diploma din 1426 menționează pe nobilii <i>Ioan Kenesius și Radul</i> în „Villa Valachalis Bereczk-falva” (283); în 1787 casă paroh. din piatră cu frescă (269)
BUDILA/ <i>Bodola</i>	(BV)	1813 (804)		românii își mai păstrează obiceiurile și chiar limba (111)
BUDUȘ/ <i>Bodos</i>	(CV) 130	496 (36)		
<u>BUZĂUL UNG.</u> / <i>M.-Bodza</i>	(CV)	5451 (5190)		localitatea fiind la fosta frontieră locuitorii și-au păstrat limba, religia, obiceiurile și costumul trad. rom.(111).

<p>Numele actual al localității în română și maghiară; în paranteză județul; localitatea fără preot e filie (F) Localitățile subliniate au cerut autorității române revenire la limba și religia originară (română); fără rezultat (vezi I.I. Russu, pp. 77, 165)</p>	<p>Statistica gr.cat. din 1750, și Enciclp. Lenk (L)</p>	<p>Recens. Magh. din 1910 cf. „Dicționarul” Togan și Moldovan, 1919 Total; Rom.(ort+gr-cat)</p>	<p>Recens. din1930 după I.I. Russu, op. cit. (p. 150) naț. R; limba R.</p>	<p><i>Antroponime românești</i>; doc. ce dovedesc existența Românilor:biserici românești; cărți religioase vechi; cimitire; matric. par: (M), șemat: (Ș), conscripția (C), epigrafe și epitafe, cf. I.I. Russu, Români și Secuii, Buc.1998, între paranteze este indicată pagina *Nume care se repetă de mai multe ori.</p>	
CĂLNIC/ <i>Kalnok</i>	(CV)				a fost integral românesc, Ș. 1900: 205 gr-cat., 5 calv. (72).
CANTA/ <i>Kantafalva</i>	(CV)				<i>bis. ort; Boda, Boer, Bogdan, Bucur, Dobra, Dragoș Gociman, Iacob, Voinea, Bariț, Dinu, Neagu</i> , (69); vezi și B.-Lătuceanu, „Problema secuiască”, pp.40-45. Ș. din 1835 gr-cat. 11; în 1605 <i>Andrei Olah</i> , iobag și F. <i>Comiș</i> , jurat (75)
CĂLUGĂRENI/ <i>Ho.-remete</i> (F. Aldea)	(HR)	62	296	(13)	
CĂPĂLNIȚA/ <i>K.- Ólahfalva</i>	(HR)				complet maghiarizat, catolici; după Gerando: sat valav (73); după nume, e evident că sunt români maghiarizați (151); case cu pălimar, cerdac și prispă; sculptură geometrică (200).
CĂPENI/ <i>Köpec</i>	(CV)		1141	(99)	bis. românească din 1712 (236); recens. Bucov omite localitatea
CASINUL NOU/ <i>Kaszonujfalva</i>	(HR)	110	1767	(221)	<i>Bucur, Dima, Negru, Gheție, Lungu, Crăciun, Clementie, Cojocaru, Costea, Curta, Lingurar, Pinte, Radu, Roman, Șerban, Stoica, Todoran, Vancea, Vasile</i> (160); mulți gr-cat., ultima maghiarizare 1940-1944, (183); în 1750 românii cer repararea bisericii (192); în 1901 rom. 209, magh. 1642 (183). Ș. 1835, români numeroși: Oláh Andrei, Oláh Ioan, Olah Ștefan, ca și români cu numele: Varga Ioan oláh, Ștefan oláh, Andor oláh, Hossu Ștefan oláh, Hajdu Ștefan oláh (68)
CASONUL MARE (cu 4 com.) <i>Kaszon IACOBENI/Kaszonjakabfalva IMPER/ K.-imper PLĂIEȘII de JOS/ K.-altiz PLĂIEȘII de SUS/K.-feltiz</i>	(HR)	323		(1120)	222 22 în 1901 erau 2000 români, în 1952 au rămas 1000 (160); în 1901 români 376, maghiari 991 (cf. registrul bisericii) (183) » » 289, » 820 » » » 125, » 926 » » » 220, » 996 »
CERNATU/ <i>Csemáton</i>	(CV)	230	3336	(735)	bis. rom. înconjurată de case rom. cu coperiș în 4 pante (198)
CHICHIȘ/ <i>Kökös</i>	(CV)		1170	(432)	a fost în trecut românesc, cf. Weigand „ <i>cei maghiarizați, au rămas ortodocși; ei se declară Olahi, deși nu mai știu românește</i> ” (172); teroarea confesională culminează cu smavolnicile hortiste din 1940-1944(182);
CHILENI/ <i>Kilyenfalva</i>	(HG)		526	(34)	maj. gr-cat.; în epitafe: <i>Bucur, Danci, Fulea, Iuga, Marcu, Olah, Radu, Varză</i> (71); primar Raduly
CICEU/ <i>Csikcsicső</i>	(HR)	78	1780	(11)	populația a fost mixtă, Ș. 1835, 154 români (67); deși populația este gr-cat. azi complet maghiarizată (114); păstrază fondul român în practică religioasă; cimitir român diferit de cel „secuiesc”(130); soc. EMKE a maghiarizat toți românii (132)
CIUMANI/ <i>Gy.-Csomafalva</i>	(HR)	72	319	(109)	<i>Costa, Tofan, Buzdugan, Columban, Croitor, Puia</i> , (66); în 1614 <i>Radu Ioan - „primipilus” (nobil cavalier)</i> (286)
CIUCSÂNGIORGIU/ <i>Cs.-Szentgyorgy</i>	(HR)	178	3602	(283)	în 1840 bis. rom. de lemn, înlocuită cu una de piatră (239); mulți iobagi români (<i>oláh*</i>)(287);
COMALĂU/ <i>Komolo</i>	(CV)		433	(118)	multe nume de români maghiarizați (290)

<p>Numele actual al localității în română și maghiară; în paranteză județul; localitatea fără preot e filie (F) Localitățile subliniate au cerut autorității române revenire la limba și religia originară (română); fără rezultat (vezi I.I. Russu, pp. 77, 165)</p>	<p>Statistica gr.cat. din 1750, și Enciclp. Lenk (L)</p>	<p>Recens. Magh. din 1910 cf. „Dicționarul” Togan și Moldovan, 1919 Total; Rom.(ort+gr-cat)</p>	<p>Recens. din1930 după I.I. Russu, op. cit. (p. 150) naț. R; limba R.</p>	<p><i>Antroponime românești</i>; doc. ce dovedesc existența Românilor: biserici românești; cărți religioase vechi; cimitire; matric. par: (M), șemat: (Ș), conscripția (C), epigrafe și epitafe, cf. I.I. Russu, Români și Secuii, Buc.1998, între paranteze este indicată pagina. *Nume care se repetă de mai multe ori</p>
CORBU/ <i>Gy.-hollo</i>	(HG)	1333 (883)		multe case românești trad., ex. casa lui <i>Savu Goia</i> (208)
CORUND/ <i>Korond</i>	(HG)	3462 (12)		biserica fiind în ruină, românii au luat religiile maghiare (130); casele au <i>cerdac</i> românesc, la muzeu case românești cu coperișul de șindrilă în 4 pante (203); la muz. din Miercurea Ciuc se află o casă reprezentativă din Corund cu <i>cerdac</i> românesc (204)
COVASNA/ <i>Kovaszna</i>	(CV)	4491 (909)		deși maghiarizați, românii păstrează obiceiurile și costumul mocănesc datorită transumanței în România (111); efectul EMKE!! (146); abuzuri și teroare hortistă în tre 1940-1944 (182).
COZMENI/ <i>Cs.-Koszmós</i>	(HG) 23	1231 (19)		fostă pretură, instrument de maghiarizare; Bieltz afirmă: „în 1766 erau 1/3 <i>valahii</i> ” (99); lipsa școlilor (189); la 1614 <i>Bărbat Ioan - „primipilus”</i> (cavaler nobil); <i>Ola Matei</i> (287);
CRĂCIUNEȘTI/ <i>Nyáradkarácson</i>	(MS)		220 10	<u>Ș. 1835, rom.152</u> ; 1865, rom.207;1876, rom.192; 1880, rom.148; diminuarea românilor continuă ireversibil spre anul 1910 în avântul ungarilor (161); neîfid școală, elevii învățau cu cantorul (190); ruina clopotniței de lemn rom. (232); bis. din sec 17 cu frescă (245)
CRĂCIUNEL/ <i>Karácsonfalva</i>	(HG)	960 (92)		
CRISTURUL SEC./ <i>Sz.-keresztúr</i>	(HG) (L) mulți rom.	3421 (25)		în trecut majoritatea români, veche paroh. rom. cu casă paroh; <u>Ș. 1835, rom. 115</u> ; după 1866 e filie (76); ortod. devin reform iar gr-cat.,rom-cat.(108); biserca veche menț. pe un Molitvelnic (1787) Filotei Vasile donează bisericii. un Liturghier din 1775 (256); în 1862 bis. de lemn e mutată la Bodogaia (233); înainte de 1866 major. erau rom.; după legea Appony Rom. și preotul alungați, iar biserica dărâmată: exemple de rom. maghiarizați: Fogarasi, Balint, Fodor, Balas, Fejer, Elekes (76).
<u>CUȘMED</u> / <i>Küsmöd (F. Bezidul Nou)</i>		680 (53)		la 1866 rom. 250; biserica dărâmată, fără preot → calvini; martori Matei- învățător și Mureșan-notar, fam. Moldovan, Dan și Petru se consideră unguri (78);
DALNIC/ <i>Dalnok</i>	(CV)	1466 (73)		
DĂNEȘTI/ <i>Csikdánfalva</i>	(HR) 36	2437 (127)		doc. din 1609: <i>Olah Ștefan și Bogdan Paul</i> (286) un diacon din Dănești cerut de țărani din Lunca în 15.03.1770, pentru biserica din Ghimeș (230)
DEALU/ <i>Oroshegy</i>	(HR)			<u>Ș. gr-cat</u> din 1835, rom. 66; în 1606 e menționat <i>Olah Valentin</i> , numele există și azi (76); <u>Ș. Gr-cat</u> din 1865 români 80, iar în 1876 cresc la 101, pentru ca în 1880 să dispară ori ce urmă de rom. (161)
DELNIȚA/ <i>Csikdelne (F. Frumoasa)</i>	(HR) 5	662 (11)		case rom. cu <i>cerdac</i> sec 18, ruinate; pe strada vechii biserici românești se află o casă din 1871 cu coperiș de șindrilă în 4 pante (209)
DITRĂU/ <i>Gy.-ditró</i>	(HR) 300	6151 (307)		C. 1748, comunit. românească importantă nu primește permis de a reconstui biserica degradată (192); multe case tradiționale românești. (218); mult mai puțin maghiarizați (?) (65) datorită transumanței rom. și-au păstrat limba, religia, costumele și obiceiurile (111)
DOBÂRLĂU/ <i>Dobolló</i>	(CV)	1354 (1285)		
DOBOȘENI/ <i>Szaldobos</i>	(CV)	769 (153)		biserica românească în ruină (269)

<p>Numele actual al localității în română și maghiară; în paranteză județul; localitatea fără preot e filie (F) Localitățile subliniate au cerut autorității române revenire la limba și religia originară (română); fără rezultat (vezi I.I. Russu, pp. 77, 165)</p>	<p>Statistica gr.cat. din 1750, și Enciclp. Lenk (L)</p>	<p>Recens. Magh. din 1910 cf. „Dicționarul” Togan și Moldovan, 1919 Total; Rom.(ort+gr-cat)</p>	<p>Recens. din 1930 după I.I. Russu, op. cit. (p. 150) naț. R; limba R.</p>	<p><i>Antroponime românești; doc. ce dovedesc existența Românilor: biserici românești; cărți religioase vechi; cimitire; matric. par. (M), șemat: (Ș), conscripția (C), epigrafe și epitafe, cf. I.I. Russu, Români și Secuii, Buc.1998.</i> Între paranteze este indicată pagina. *Nume care se repetă de mai multe ori</p>
<p><u>DOBOLI</u>/<i>Doboly</i> (CV)</p>	<p>116</p>	<p>1394 (926)</p>		<p>rom. maghiarizați (108); în 1935 un locuitor din Doboli spune: „<i>permițeți-mi să-mi exprim sentimentele românești în maghiară</i>” (116); biserica este fără credincioși, dar cimitirul rom. s-a păstrat (130); în 1902 Weigand consemnează: „comunitatea era în trecut curat românească - azi parțial maghiarizată, nu renunță la reigia ortodoxă, deși nu mai vorbesc rom. se declară valahi” (172); pentru biserica din Doboli în 1746 Tudor Stama cumpără un Evangheliar (254); <i>Boer, Oprea, Olah, Baba, Radu, Gligor, Aldea, Boilă, Munteanu, Stoica, Stanciu, Drăganu, Barbu, Stan, Matei, Comșa, Mocanu, Seleceanu, Blidaru, Văcaru, Crețu, Burcea, Homotea, Daraban, Neagu, Baicu, Ciocan, Dragomir, Chiriță</i> (290)</p>
<p>DRAOS/<i>Darocz</i> (HR)</p>		<p>1011 (365)</p>		<p>Ș. 1835, rom. 27 (71); vezi nume rom. la Opeanu, op. cit. (293);</p>
<p>ERESTEGIU/<i>Erestevény</i> (CV)</p>		<p>243 (16)</p>		
<p><u>ELISENI</u>/<i>Sk.-senterzsebet</i> (HG)</p>		<p>1237 (75)</p>		<p>localitate rom., parohie gr-cat. În 1910 erau 50% rom. (93); lângă ruina bisericii din 1787, și a bisericii ort. din 1805 sunt cimitirele românești (233)</p>
<p>ESTELNIC/<i>Esztelnek</i> (CV)</p>		<p>1053 (10)</p>		<p>majoritatea români în sec 19, astăzi maghiari gr-cat.; „<i>cu 50 înainte de 1900 românii erau majoritari</i>” cf. Balogh la 1902 (114); fără preot și școală au fost expuși maghirizării (151); Opreanu identifică multe nume românești (293)</p>
<p>FELEAG/<i>Mag.-feleg</i> (MS)</p>		<p>548 (544)</p>		<p>casă rom. tradițională cu cerdac, din sec 18, propr. Felechi, localitate pur românească de pe timpul episc. Clain (262).</p>
<p><u>FILIA</u>/<i>Erdőfüle</i> (CV)</p>		<p>1337 (42)</p>	<p>116 16</p>	<p>case tradiț. rom. tipice, cu cerdac: de la nr. 223-227(196); șură tipică rom. (264).</p>
<p><u>FILIAS</u>/<i>Fiatfalva</i> (HG)</p>		<p>894 (11)</p>		<p>Ș. 1865 rom. 23 (69); nume rom: <i>Balea, Dobrea, Costa, Oprea, Puia</i>; în 1885 nume rom: <i>Candrea, Sava</i>(70); numele satului luat de secui de la Români (176); inscripție pe o Evaghelie din 1778: „<i>a aparținut popii Gherghie din Ghelnița, care a dat-o popii Avram Corbanu</i>” (248); pe Teologia Moralicească a lui Samuil Clain un autograf din 1809 „<i>ex libris Ioannis Boer de Geliște</i>” (252).</p>
<p>GHELNIȚA/<i>Gelence</i> (CV)</p>		<p>2817 (251)</p>		<p>Ș. 1865 rom. 23 (69); nume rom: <i>Balea, Dobrea, Costa, Oprea, Puia</i>; în 1885 nume rom: <i>Candrea, Sava</i>(70); numele satului luat de secui de la Români (176); inscripție pe o Evaghelie din 1778: „<i>a aparținut popii Gherghie din Ghelnița, care a dat-o popii Avram Corbanu</i>” (248); pe Teologia Moralicească a lui Samuil Clain un autograf din 1809 „<i>ex libris Ioannis Boer de Geliște</i>” (252).</p>
<p>GHEORGHENI/<i>Gy.Szentmiklos</i> (HR)</p>		<p>7028 (422)</p>		<p>în 1923 protopopiatul Gheorgheni avea 21.000 ortodocși, însă numai 15.936 români (65); Bieltz constată că aici Români sunt mai numeroși ca în alte zone în Reg. Sec; veche pretură (99); Ș. 1880 constată 14.968 gr-cat. însă 15.000 ort. în protopopiatul Gheorgh. (110); înainte de 1848 vorbeau rom. și aveau port românesc (113); cf., Toth procentul românilor în satele secuizate este evaluat la chiar 40% (121); C. din 1748 a „scaunului” Gheorgheni atestă prezența seculară a românilor în reg. „secuiască” (192); secuii adoptă poarta românească sculptată (219); un „Evangheliar” din 1762 ajunge la Gheorgh. în 1774 (250); în 1770 cei din Joseni cer revenire fiindcă fusese filie a bis. din Gheorg. (lipsește în C. gener. Bucov) (270); C. din 1616: <i>Olah*, Bogdan, Danci, Ciorba, Oprea, Radu, Stoica, Drăghici, Bucur, Boca</i> (287); <i>Țăranu*</i>(299); <i>Văcaru*, Văraru*</i>(303)</p>

<p>Numele actual al localității în română și maghiară; în paranteză județul; localitatea fără preot e filie (F) Localitățile subliniate au cerut autorității române revenire la limba și religia originară (română); fără rezultat (vezi I.I. Russu, pp. 77, 165)</p>	<p>Statistica gr.cat. din 1750, și Enciclp. Lenk (L)</p>	<p>Recens. Magh. din 1910 cf. „Dicționarul” Togan și Moldovan, 1919 Total; Rom.(ort+gr-cat)</p>	<p>Recens. din 1930 după I.I. Russu, op. cit. (p. 150) naț. R; limba R.</p>	<p><i>Antroponime românești</i>; doc. ce dovedesc existența Românilor: biserici românești; cărți reli-gioase vechi; cimitire; matric. par: (M), șemat: (Ș), conscripția (C), epigrafe și epitafe, cf. I.I. Russu, Români și Secuții, Buc.1998. Între paranteze este indicată pagina. * Nume care se repetă foarte frecvent</p>
<p>GLODENI/<i>Marossárpatak</i> (MS)</p>				<p>biserică veche cu multe cărți de cult tipărite la sud de Carpați (251).</p>
<p>HĂGHIG/<i>Hidveg</i> (CV)</p>		<p>2331 (1122)</p>		<p>ca și cei din Vâlcele își păstrează naționalitatea, spre deosebire de românii din centrul, vestul și nordul țin. Sec. (111); bis. din lemn, înreg. La 1750, a ars în 1812; a rămas cimitir pe colină; bis. de piatră din 1821 în stadiu precar (237).</p>
<p>HERCULIAN/ Mg.-hermány (CV)</p>		<p>1183 (56)</p>		<p>biserică rom. în ruină (269); foarte multe nume rom. (293)</p>
<p>HILIB/<i>Hilib</i> (CV)</p>		<p>695 (50)</p>		<p>numele localității e luat de la Români</p>
<p>ICAFALĂU/<i>Ikafalva</i> (CV)</p>		<p>683 (18)</p>		
<p>ILIENI/ <i>Illyefalva</i> (CV)</p>		<p>1366 (131)</p>	<p>164 7</p>	<p>Ș. gr.-cat. din 1835: rom. gr-cat. 179; în 1865, se men- țin la 180, în 1876 scad la 70, în 1880 abia 55 (161); în 1510 consemnați români (283); la încep. sec. 19 mulți Românii primesc nume maghiare: <i>Lupu</i>=Farkas, <i>Bălaș</i>=Balazs, (313)</p>
<p>INEU/<i>Csikjenőfalva</i> (HR)</p>		<p>2142 (58)</p>		<p>Ș. gr-cat. 1835, rom: 147; în 1787 „<i>roman ember</i>”: <i>Farkas</i>, <i>Gligor</i>, <i>Stroia</i>, <i>Neacșu</i> (66); la muzeu M.-Ciuc: o poartă din 1813 sculptată cu motive geometrice rom. (225).</p>
<p>JIGODIN/<i>Zsögöd</i> (HR)</p>				<p>Ș. gr-cat. 1835, rom. 23; Șerban etc. (67); multe vestigii dacice (187); cimitir românesc (233); <i>Radu</i>, <i>Ștefan</i></p>
<p>JOSENI/<i>Gy-alfalu</i> (HR)</p>				<p>nume rom: <i>Costea</i>, <i>Buzdugan</i>, <i>Croitor</i>, <i>Puia</i> (66); românii au uitat limba, dar și-au păstrat religia (110); casă rom. cu cerdac a fost dusă la muz. Mierc. Ciuc; (205); a dis- părut în prima jum. a sec 18 și înlocuită cu greu cu o bi- serică de piatră exist.; în 1796, popa <i>Sandu</i> din lem- țeni repictează icoanele pe siclă; a în 1800 biserica pri- mește un „Evangheliar” din Blaj, din 1776 (241).</p>
<p>LĂZAREA/<i>Szhárhegy</i> (F. Gheorghieni) (HR)</p>				<p>nume rom.: <i>Baicu</i>, <i>Danciu</i>, <i>Lucaci</i>, <i>Moga</i>, <i>Oláh</i>, <i>Stupar</i>, <i>Bogdan</i>, <i>Vakar</i> (65); notarul Eug. Zakaria, continuă ma- ghiarizarea (88); românii nu primesc aprob. de a înlo- cui bisericile degradate (192); românii maghiarizați și ca- tolicizați în 1940, rămân în vechea biserică, iar pen- tru ritual catolic înlătură iconostasul ortodox (242).</p>
<p>LĂZĂRENI/</p>				<p>biserica românească a dispărut (232).</p>
<p>LĂZĂREȘTI/<i>Lazarfalva</i> (HR)</p>				<p>români ort. și gr-cat. maghiarizați (114); o cruce de piatră, sec. 19, consemnează arderea bisericii ca și lo- cul numit „Coasta Cimitirului”, unde fusese vechiul ci- mitir românesc (240).</p>
<p>LEMNIA/<i>Lemnhény</i> (CV)</p>	<p>300</p>	<p>2636 (185)</p>		<p>biserica românească a dispărut (238);</p>

<p>Numele actual al localității în română și maghiară; în paranteză județul; localitatea fără preot e filie (F) Localitățile subliniate au cerut autorității române revenire la limba și religia originară (română); fără rezultat (vezi I.I. Russu, op. cit.)</p>	<p>Statistica gr.cat. din 1750, și Enciclp. Lenk (L)</p>	<p>Recens. Magh. din 1910 cf. „Dicționarul” Togan și Moldovan, 1919 Total; Rom.(ort+gr-cat)</p>	<p>Recens. din 1930 după I.I. Russu, op. cit. (p. 150) naț. R; limba R.</p>	<p><i>Antroponime românești</i>; doc. ce dovedesc existența Românilor: biserici românești; cărți religioase vechi; cimitire; matric. par: (M), șemat: (Ș), conscripția (C), epigrafe și epitafe, cf. I.I. Russu, Români și Secuii, Buc.1998, între paranteze este indicată pagina * Nume care se repetă foarte frecvent.</p>
LEȚ/ <i>Lecfalva</i> (CV)	90	1011 (24)		
LISNĂU/ <i>Lisznyó</i> (CV)		945 (484)	435 64	numele localității e de orig. românească (176); nume rom. <i>Boer, Oprea, Olah, Baba, Radu, Gligor, Aldea, Muntean, Stoica, Boilă, Stanciu</i> (290)
LUETA/ <i>Lövesz</i> (HR)		3146 (101)		în trecut existau 800 români; în registrul stării civile, între 1895-1934 există o lungă listă de nume românești (74); multe nume ungurești sunt traduceri de nume rom.: <i>Fărcaș, Lakatos</i> (333)
LUNCA de JOS/ <i>Gyimesközéplak</i> (HR)	271	2632 (25)		loc. românească, în 1839 au rămas doar 10% rom. (65); aparțin bis. din Ghimeș; în 1774 cer preot un diacon din Dănești; biserica de lemn îlocuită după 30 ani cu una de piatră (230); numele Gabor era frecvent la români (262).
LUNCA de SUS/ <i>Gyimesfelsőlok</i> (HR)		1896 (69)		
LUPENI/ <i>Farkaslaka</i> (HR)				nume rom. frecvent: <i>Albu, Stoica</i> (77); sculptorul Moise David face porți cu motive geometrice (227)
MALNAȘ/ <i>Malnas</i> (CV)		846 (18)		epitafe: <i>Lungu, Vacî, Varza</i> (324)
MĂDĂRAȘ/ <i>Czikmadaras</i> (HR)				Ș. gr-cat. 1835 români 48 (66); nume rom: în 1592 <i>Boier Georgius de Vărghiș</i> ; în 1590 <i>Blasuis Costa</i> (284).
MĂGHERUȘ/ <i>Szepsimagyaros</i> (CV)		443 (72)		doar 62 români au rezistat maghiarizării ultimelor asalturi; nume rom. : <i>Manea, Matei, Neagu, Gheorghe, Stan, Comșa, Bularca, Muntean, Stancu, Șorban, Șerban, Drăgan, Blidaru, Măcelar, Năcaru, Tohăneanu</i> (Takanan), <i>Pasu, Ploscaru, Boilă, Voicu</i> (290).
MĂRCUȘ/ <i>Marcos</i> (CV)				păstorii români (trashumanță) păstrează, obiceiurile, limba, îmbrăcămintea (111); se recunosc ca Valahi ortodocși, deși au fost maghiarizați (Weigand) (172)
MĂRTINIȘ/ <i>Hom.-Szentmarton</i> (HR)				biserica fiind ruinată, românii iau cofesii maghiare (130); cetate romană (188); biserica în ruină și cimitir românesc în loc. cu f. puțini români (232); în 1772 Iacob Aron din cătunul Aldea donează bis. un „Penticostar” (1768): Gen. Bucov pomenește o bis. rom. din 1787; o nouă biserică, din 1937, va fi dărâmată ulterior (256).
MEREȘTI/ <i>Hom.-almas</i> (HR)		2217 (363)	444 42	Ș. gr-cat. in 1835 rom. 368, în 1865 cresc la 422, în 1876 ajuns la 452, în 1880 sunt 468 (161); în 1907 era biserică și casă parohială, multe nume rom. ; în 1926 <i>Gh. Custura</i> deși nu știa românește cânta cântecele românești bisericesti, învățate de la popa <i>Boeru</i> ; în 1926 erau români 320, iar în 1940 au revenit 1370 ca români; s-a constituit genealogia familiilor românești; cei 1000 unitarieni erau evident de origine românească; în 1965 toți locuitorii devin unitarieni); întâlnim nume ca <i>Csiky, Iuon, Lurcza</i> (74); poartă rom. din 1820 la muzeul din Mierc -Ciuc (227).

<p>Numele actual al localității în română și maghiară; în paranteză județul; localitatea fără preot e filie (F) Localitățile subliniate au cerut autorității române revenire la limba și religia originară (română); fără rezultat (vezi I.I. Russu, pp. 77, 165)</p>	<p>Statistica gr.cat. din 1750, și Enciclp. Lenk (L)</p>	<p>Recens. Magh. din 1910 cf. „Dicționarul” Togan și Moldovan, 1919 Total; Rom.(ort+gr-cat)</p>	<p>Recens. din1930 după I.I. Russu, op. cit. (p. 150) naț. R; limba R.</p>	<p><i>Antroponime românești</i>; doc. ce dovedesc existența Românilor: biserici românești; cărți reli-gioase vechi; cimitire; matric. par: (M), șemat: (Ș), conscripția (C), epigrafe și epitafe, cf. I.I. Russu, Români și Secuii, Buc.1998. Între paranteze este indicată pagina. * Nume care se repetă foarte frecvent.</p>
<p>MICFALĂU/<i>Mikoujfalo</i> (CV)</p>		<p>1372 (851)</p>	<p>1013 63</p>	<p>localitate maghiarizată cu majoritate ortodocși (114); majoritatea au fost români (151); 800 ortodocși, 406 catolici și 70 reformați: statistica din 1860, adică 2/3 români (168); Cândea constată: violențele și teroarea pt. schimbarea confesiei; abuzurile hortiste agravează situația (1940-1944) (182); pe monumentul eroilor 1914-1918 din: <i>Lupuț, Neagu, Negrea, Nistor, Radu, Șorban, Ștefan, Safta, Ursu, Verzea</i>; (324);</p>
<p>MICLOȘOARA/<i>Miklosvár</i> (CV)</p>		<p>729 (14)</p>		<p>în 1211 se numea « <i>idagine Niculai</i>»; C. din1760-1762: 12 fam. Ortodoxe; biserica rom. trad. luată de romano-catolici; în cimitirul ortodox se află mormintele românilor pe cruci treflatei: <i>Roman Nicolae, Bucur, Vaida, Drăguș, Pintea, Macavei</i> (237).</p>
<p>MIERCUREA CIUC/<i>Csikszereda</i> (HR)</p>				<p>la recens. din 1760 erau 760 familii rom. (ort.+gr-cat.) (64); nume rom. <i>Dancu, Rusu, Sava, Todor, Voinea, Văcar</i> (67); la muzeu o casă trad. rom. coperiș de șindilă în 4 pante, cerdac cu coloane sculptate geometric (197); cf vicariat. din Cluj și Alba Iulia dau patron. rom-cat. intelectuali: <i>Antonie, Baicu, Bucur, Ganea, Cândea, Costa, Mârza, Olah, Pașca, Radu, Teodor, Boer, Bărbat, Manea, Stancu, Tomuța</i> (180); multe vestigii dacice (187).</p>
<p>MIERCUREA NIRAJULUI/<i>Ny.-szereda</i>(MS)</p>				<p>in arhiva parohiei se află un dosar cu copiile convertirilor individuale forțate,(mai violente între 1940-1944) de la ortodocși la reformați (după 1917): 125 din Sântandrei, 54 din Miercurea, 36 din Gălești și din lobăgeni (Valea) (183).</p>
<p>MIHĂILENI/<i>Sz.-szentmihaly</i> (HR) 213</p>		<p>2244 292</p>		<p>meseriași din 1757: <i>Ion Molnár</i>, dogar și măcelar – „<i>oláh ember</i>”; <i>Barbu Molnar</i>, sculptor bun (68); C. din 1748, atestă prezența seculară a românilor; după degradarea bis. rom. vechi, Românilor nu li s-amai permis înlocuirea ei cu una nouă (192); Opreanu identifică multe nume românești (293);</p>
<p>MILAȘU MARE/<i>Nagynyulas</i> (BN)</p>		<p>1455 1297</p>		<p>majoritate absolută români gr. - cat.</p>
<p>MITREȘTI/<i>Nyaradszt. - marton</i> (MS)</p>				<p>Ș. din 1835: rom. 80; nume rom. <i>Olaru</i>=Fazacas, <i>Dumitru</i>=Demeter, care în 1938 se considerau români (82)</p>
<p>MOACȘA/<i>Maksa</i> (CV)</p>		<p>693 (47)</p>		<p>biserica românească demolată în 1870 (239).</p>
<p>OCLAND/<i>Okland</i> (HR)</p>		<p>914 (43)</p>		<p>populație rom. numeroasă, complet înstrăinată; în 1919 sub teroare mulți au trecut la unitarieni, doar 4 fam. De religie rom.: <i>Galiță, Trifa, Cosman</i>; în 1875, în matriculă, popa și învățătorul aveau pădure și pășune; C. din 1733, 1750, 1760, 1805 și statisticele maghiare din 1868 și 1910 atestă existența etnicilor români, de asemenea și ruina bisericii și a cimitirului rom. mărturiile bătrânilor despre nume: <i>Vasile, Albu, Savu, Negrea</i> și nu: <i>Laszlo, Feher, Szavuly, Nyegra</i> (134).</p>

<p>Numele actual al localității în română și maghiară; în paranteză județul; localitatea fără preot e filie (F) Localitățile subliniate au cerut autorității române revenire la limba și religia originară (română); fără rezultat (vezi I.I. Russu, pp. 77, 165)</p>	<p>Statistica gr.cat. din 1750, și Enciclp. Lenk (L)</p>	<p>Recens. Magh. din 1910 cf. „Dicționarul” Togan și Moldovan, 1919 Total; Rom.(ort+grcat)</p>	<p>Recens. din 1930 după I.I. Russu, op. cit. (p. 150) naț. R; limba R.</p>	<p><i>Antroponime românești</i>; doc. ce dovedesc existența Românilor: biserici românești; cărți reli-gioase vechi; cimitire; matric. par: (M), șemat: (Ș), conscripția (C), epigrafe și epitafe, cf. I.I. Russu, Români și Secuții, Buc.1998, între paranteze este indicată pagina. * Nume care se repetă foarte frecvent.</p>
ODORHEIUL SEC./Sz. Udvarhely (HR)		8045 (191)		<p>vestigii dacice (41); o statistică din 1891 constată că 42,46% din bisericile din Odorhei erau din lemn și aparțineau Românilor; în 1636 <i>Czibre Petru și Olah Ioan</i> nobili, cetățeni jurați din Odorhei, ca și „<i>providus</i>” <i>Ioannes Olah</i> alias <i>Purcaria</i> (287); haiduci cu numele: <i>Balica, Bucur Câmpian</i></p>
OJDULA/Ozsdola (CV)		2527 (140)		<p>în trecut și-au păstrat obiceiurile, costumele trad. rom. și limba rom. prin contactul cu România, (111); pop. maj. de rom. maghiarizați de religie gr-cat. (114); numele localit. slavo-român vechi (176) biserică rom. de lemn (238): cărți vechi religioase (251).</p>
OLTENI/Oltszem (CV)				<p>bis. rom. fiind ruinată, Români trec la religiile magh., însă păstrează cimitirul românesc, separat de cel secuiesc (130); în 1639 nume rom: <i>Bogdan, Mihalca, Mircea, Voinea</i>; iobagi rom., <i>Roman, Rotaru</i> (287); C. Ciucului Sup. Din 1658 apar sute de nume de etnie română, ca: <i>Gorzo, Guzoran, Olah, Bucuța, Dobor-dan, Bărbat</i>; în 1659 <i>Petre Ioan</i> primește rang de cavaler (288).</p>
OROIU/Sz.-uraly (MS) OZUN/Uzon (CV)	150	1828 (257)		<p>biserică românească dispărută(226) cimitir rom., pe cruci înscripții rom. ortogr. ungur.; mulți secuii recunosc orig. rom. ;înmorm. se face reformat și apoi de un <u>popă român: la boli grave se cere slujbă de la un un popă român</u> (174-175); exemple de teroare și schimbarea forțată de confesiune (182).</p>
PAVA/Pava (CV)		777 (27)		<p>nume rom.: <i>Voinea Ștefan de Pava</i> (atestat în 1610); în 1614 numărul rom. cu nume romano-slave era ridicat (286)</p>
PĂPĂUȚI/Papolt (CV)		3377 (230)		<p>denumirea loc. româno-slavă (176); cf. recens. gen. Bucov 33 fam rom. și biserică rom. de lemn (238); nume rom.: <i>Olah, Oprea, Stanciu, Boer, Baba, Radu, Gligor, Munteanu, Drăgan, Ciocan*</i>, <i>Todor, Moldovan, Neagu, Dragomir</i> (290) .</p>
PĂULENI/Cs.-pflalva (HR)	24	521 (67)		<p>Ș. din 1835, gr-cat. 25 (67); Români secuizați își păstrează toate obiceiurile și datinele rom. (130); casa nr. 55, singura rămasă, e tradiț. rom. cu coperiș de șindrilă în 4 pante (209); la muz. Mierc.-Ciuc, poartă din Păuleni sculptată cu motive geometr. trad. rom. (225); Un doc. din anii 1930 menționează cimitirul vechi rom. (233).</p>
PETECU/Petek (HR)		769 (21)		<p>casă veche demolată din 1709, propr. Ianoș Gabor, asemeni casei paroh. rom. (201).</p>
PETRICENI/Kezdikövar (CV)				<p>mulți români: <i>Bucur, Gligor, Iancu, Cosma, Oprea</i>; primar <i>Oprea Paul</i> (70); nummele loc. e de orig. rom-slavă (176).</p>
PĂDURENI/S.-beszenyo (CV)				<p>Ș. din 1835, gr-cat. 20 (71); bis. de lemn (221).</p>
PLĂEȘII DE JOS/Kaszonaltiz (HR)				<p>în 1921 erau 126 rom. (183); capela romano-catolică are planul trad. rom. ca și bis. din Lăzărești (240).</p>

<p>Numele actual al localității în română și maghiară; în paranteză județul; localitatea fără preot e filie (F) Localitățile subliniate au cerut autorității române revenire la limba și religia originară (română); fără rezultat (vezi I.I. Russu, pp. 77, 165)</p>	<p>Statistica gr.cat. din 1750, și Enciclp. Lenk (L)</p>	<p>Recens. Magh. din 1910 cf. „Dicționarul” Togan și Moldovan, 1919 Total; Rom.(ort+grcat)</p>	<p>Recens. din1930 după I.I. Russu, op. cit. (p. 150) naț. R; limba R.</p>	<p><i>Antroponime românești</i>; doc. ce dovedesc existența Românilor: biserici românești; cărți reli-gioase vechi; cimitire; matric. par: (M), șemat: (Ș), conscripția (C), epigrafe și epitafe, cf. I.I. Russu, Români și Secuii, Buc.1998, între paranteze este indicată pagina. * Nume care se repetă foarte frecvent.</p>
<p>PLĂEȘII de SUS/K.- feltiz (HR)</p>				<p>în 1921 erau 220 rom. (183); casa nr. 170 și casele lui Dumitru Vasi, Eugen Cheresteș, plan li construcție tradiț. rom. (210); porțița din 1895 a casei nr. 300 cu motive trad. Rom. (266).</p>
<p>POIAN/K.-szentkereszt (CV)</p>		<p>1654 (110)</p>		<p>biserică de lemn trad. Rom. (238).</p>
<p>POIANA SĂRATĂ/Sósmező (BC)</p>		<p>1579 (1232)</p>		<p>fiind în contact cu Rom. au păstrat obiceiurile portul și limba (111).</p>
<p>PORUMBENII MARI/N.-galambfalva (HR)</p>		<p>1433 (249)</p>		<p>statist. Magh. sunt lacunare sau falsificate; până în sec. 19 peste 50 % erau Români (93); în 1937 în 200 de case nici un român (98); cetate dacică (188); mai există case vechi trad. rom., încă din 1728 (200); modelul porții rom. sculptate (221); tabernacolul din sec 15 al bisericii reformate e sculptat cu motive geometrice rom. (222); în 1927 mai era o bis. de lemn; în 1787 fusese o altă bis. de lemn, pe locul căreia s-a făcut o alta de piatră, cu lista ctitorilor: <i>I. Ierei și soția, ca și popa Ionaș Pătruț</i>; există 2 icoane mari din 1790 și registrul mare al iconostasului din 1951 pictat de <i>popa Ilie</i>; în 1805 mai erau 66 fam. ortodocși; în 1870 a fost închisă școala rom. confesională și limba rom. interzisă, iar pe crucile de mormânt numele schimbate: ex: în 1889, <i>popa Toma Onea=Tamas Vonya</i>; în 1940 biserica este profanată, iar cei 283 români trecuți la confes. maghiară (234-235); cărți vechi: „Cazania” din 1742 dată bis. ortodoxe în 1784 și un „Triod” din 1768 cumpărat în 1776 de popa Ionaș (de mai sus) în care sunt introduse de el ca nume de pomelnic: <i>Mihai*, Ana*, Ion, Stoica, Radu, Stana, Toma, Bucura, Neacșa, Maria*</i> (251); între 1894 și 1976 este preot Iosif Sârbu (269).</p>
<p>PORUMBENII MICI/K.-galambfalva (HR)</p>		<p>666 (18)</p>	<p>139 43</p>	<p>multe porți rom. cu modele geometrice (221-222); în 1788 preot gr-cat.este <i>Petru Molchi</i> (269).</p>
<p>PRAID/Parajd (HR)</p>		<p>3370 (17)</p>		<p>Ș. din 1835, gr-cat. 41; multe nume de rom. ortodocși (78); nume rom. <i>Mihai, Blaga, Pașcu, Bucur, Botizan, Dalea, Câmpian, Lazăr, Chirilă, Cândea, Moga, Moldovan, Radu, Receanu, Pinte</i>a, toți de confesii orientale (159);</p>
<p>RACOȘU de SUS/Felsőrákos (CH)</p>	<p>57</p>	<p>1292 (98)</p>		<p>români maghiarizați(108).</p>
<p>REMETEA/Gy.-remete (F. Sub Cetate) (HR)</p>	<p>62</p>	<p>5105 (68)</p>		<p>nume rom.: <i>Ciortean, Ivăciun</i> (65); arhitectură trad. rom. ex. casa de la nr. 1789 cerdac cu coloane sculptate (206); Opreanu identifică multe nume românești (293).</p>
<p>RECI/Réty (CV)</p>				<p>nume rom. din 1779: <i>Drăganu, Ciocan</i> (Tsokán), <i>Todor, Moldová, Nyagulli, Dragamer</i>; cea mai mare parte au fost maghiarizați, elementul românesc „dispărând”; recensământul maghiar din 1910 consemnează 890 maghiari și nici un român (290); dr. Rămneanțu dă f. multe nume românești, cu ocazia studiului comp. serolog. a sângelui (293); vezi imaginea bărnei sculptate trad. rom.</p>

<p>Numele actual al localității în română și maghiară; în paranteză județul; localitatea fără preot e filie (F) Localitățile subliniate au cerut autorității române revenire la limba și religia originară (română); fără rezultat (vezi I.I. Russu, pp. 77, 165)</p>	<p>Statistica gr.cat. din 1750, și Enciclp. Lenk (L)</p>	<p>Recens. Magh. din 1910 cf. „Dicționarul” Togan și Moldovan, 1919 Total; Rom.(ort+grcat)</p>	<p>Recens. din1930 după I.I. Russu, op. cit. (p. 150) naț. R; limba R.</p>	<p><i>Antroponime românești</i>; docum. ce dovedesc existența Românilor: biserici românești; cărți reli-gioase vechi; cimitire; matric. par: (M), șemat: (Ș), conscripția (C), epigrafe și epitafe, cf. I.I. Russu, Români și Secuii, Buc.1998, între paranteze este indicată pagina. * Nume care se repetă foarte frecvent.</p>
<p>SĂCEL/<i>Sz.-andrasfalva</i> (HG)</p>		<p>496 (406)</p>		<p>deși arhitectura trad. rom a dispărut, populația își păstrează etnicitatea; singura mărturie e casa de la nr 26 cu cerdac și coperiș în 4 pante (205); biserică românească (235); cărți vechi religioase de la sud de Carpați (251); dovezi de deznaționalizare se află notate pe cărțile de la biserică: „Evanghelia” de la Snagov din 1697, un „Antologhion” de București din 1777 (256-257). localitate încă nemaghiarizată (113).</p>
<p>SĂRMAȘ/<i>Salamás</i> (HR)</p>		<p>1485 (1430)</p>		
<p>SĂLAȘ/<i>Szalamaspataka</i> (HR)</p>				<p>cer sprijin pentru a reveni la religia și la limba românească (77, 165).</p>
<p>SĂRĂȚENI/<i>Sovarad</i> (MS)</p>		<p>1731 (19)</p>		<p>biserica în ruină (130); <i>Albu, Bucur, Iacob, Moldovan, Neagu, Radu, Savu</i> (152-153); Ș. din 1835 erau 115 grcat.; în 1865 erau 38; în 1876 erau 36 și în 1880 erau 65; la începutul sec. 19 erau 2 biserici românești; nume rom. între 1783-1790, ortodocși: <i>Todor, Pascu, Nistor, Olah, Pinte, Oprea, Pintianu, Latu</i>; pe mon. Eroilor (1914-1918): <i>Achim, Blaga, Dalea, Moga, Moldovan, Pașcu, Radu, Receanu</i> (158); în 1760 erau 25 fam. rom. otodox, adică 200 români menționați nominal în 1783 (159); în locul bis. de lemn din 1733 (menționată, împreună cu casa par., de ep. Clain, însă după 30 de ani, gen. Bucov nu o pomenește) s-a făcut una de piatră în 1935 (242); fiul lui <i>Ioan Chirilă</i>, cu numele <i>schimbat: Varadi Albert</i>, colonel la Budapesta în 1935, cere fam. să treacă la protestanți și să-și schimbe numele: astfel <i>I. Chirilă devine Varadi Ianos</i>. Fratele acestuia refuză și moare ca <i>Chirilă Lazăr</i> (314); la fel, un <i>Pascu</i> devine „Magyar” (316).</p>
<p>SĂMBRIAȘ/<i>Jobbágytelek</i> (F. Valea) (MS)</p>				<p>la 1709 era preot <i>Simion</i>.</p>
<p>SĂNDOMINIC/<i>Cs.-sz.- domokos</i> (HR)</p>				<p>parohie cu trei filii (Tomești, Ineu, Mădăraș) (66); declarația unui secuier ortodox din 1862: „<i>nu sunt secui, dar dacă vorbesc românește voi fi bătut</i>” (182); poartă rom. cu sculptură tradiț. (222); cerere restaurare pt. noua biserică de lemn rom. din 1787 (241); un „octoih” din 1692, de la prima bis. rom. (248); pe un „Liturghier” din 1746 popa <i>Ioan</i> notează nașterea celor 11 copii ai lui, începând din 1762 (253).</p>
<p>SĂNGIORGIU de PĂD./<i>E.-sz.- gy.</i> (MS)</p>				<p><i>St. Boroș</i>, român, e preș. Composesoratului din Șiclod (78); un doc. din 15.06.1704 consemn. că rom. iobagi au fost împiedecați să-și facă o biserică (192, 231); obiecte de lemn cu sculpt. trad. rom. geom. (228); pe o miscelane din 1781 <i>Iacob Dănișan</i> notează: „<i>această carte mi-a dat-o socrul meu, popa” N. Ciliovici</i>; protopopul <i>Vasile Pantea</i> notează un blestem în 1811 pe un „Molitelnic” din 1689 (252); nume rom. maghiarizate: <i>Căliman=Kelemen, Grădinaru=Kertesz, Pop=Papp, Roșca=Piroska, Olaru=Fazekas, Vizitiu=Cocșis, Dumitru=Demetter, Albu=Fehérváry</i> (314).</p>

<p>Numele actual al localității în română și maghiară; în paranteză județul; localitatea fără preot e filie (F) Localitățile subliniate au cerut autorității române revenire la limba și religia originară (română); fără rezultat (vezi I.I. Russu, pp. 77, 165)</p>	<p>Statistica gr.cat. din 1750, și Enciclp. Lenk (L)</p>	<p>Recens. Magh. din 1910 cf. „Dicționarul” Togan și Moldovan, 1919 Total; Rom.(ort+grcat)</p>	<p>Recens. din1930 după I.I. Russu, op. cit. (p. 150) naț. R; limba R.</p>	<p><i>Antroponime românești</i>; docum. ce dovedesc existența Românilor:biserici românești; cărți reli-gioase vechi; cimitire; matric. par: (M), șemat: (Ș), conscripția (C), epigrafe și epitafe, cf. I.I. Russu, Români și Secuii. Buc.1998, între paranteze este indicată pagina. * Nume care se repetă foarte frecvent.</p>
<p>SĂNTANDREI/Ny.-andrasfalva (MS)</p>				<p>parohie cu trei filii: Torba, Erenieni, Drojdii (83); români parțial secuizați (135); majoritatea pop. a fost românească; nume rom: <i>Bucur, Boer, Ficior, Costea, Mircea, Negrea, Olah, Oprea, Radu, Șorban, Voinea</i>; în 1755 erau 228 gr-cat.; în 1760 familii rom. 17; în 1789 era doar 2 fam. ortodocși; Ș din 1853 erau 195 rom.; în 1880 erau 240 rom.; spre 1900 maj. pop. era de confes. românmă; acum este cartier din Miercurea Niraj; după declar. lui Nagy A.: „<i>acum 100 de ani... erau numai 12 familii de securi</i>”; biserică rom. din lemn din 1843 cu inscripții în l. maghiară; Ș din 1932 dă: 312 gr-cat. români; în 1904 sunt înreg. 70 familii (350-400 suflete) ortodocși: <i>Baciu, Bgdan, Bucur, Comea, Cozma, Daniel, Iacob*, Luca, Moga, Moldovan, Nica, Nistor, Olah, Radu, Stan, Stroia, Suci, Tolan</i>; dar și nume maghiarizate: Antal, Balind, Biro, Boros, Farcaș, Fekete, Gal, Kadar. Mogoș, Maior, Marton, Mesaroș (iu), Molnar, Oros, Pal, Pastor, Simon (151-155); Notarii din lobăgeni, Veres Karoly și Nagy Lajos au făcut prozelitism, înscriind 125 români ort. la reformați (183); fără școală românească (190); documentele arată că localit. a fost în întregime românească dar majoritatea au păstrat doar confesiile rom. (230); lcoanele din bis. restaurată în 1843 erau pictate în 1751 de popa <i>Marcu</i> (246); în Ș, gr-cat. din 1835 e pomenit popa <i>Elias Varhegyi</i> (312).</p>
<p>SĂNTION/Szt.-ivanlaborfalva (CV)</p>		<p>940 (59)</p>		<p>nume rom. la 1781: <i>Boer, Chiriță, Ciocan, Dragomir, Oprea, Stan, Olah, Văcaru, Stanciu, Radu, Aldea, Boilă, Barbu, Munteanu, Stoica, Drăganu, Crețu, Burcea, Comșa, Mocanu, Blidaru, Benchia Tudor*</i> (289-290). nume rom. <i>Oprea</i> (83); în 1696 <i>Vojka Thoma</i> - nobil (288)</p>
<p>SĂNSIMION/Ny.-szt.-simon (MS)</p>				
<p>SECUIENI/Ujszekely (HR)</p>		<p>837 (17)</p>		<p>români secuizați (107);</p>
<p>SF.-GHEORGHE/S.-szt.-györgy (CV)</p>	<p>100</p>	<p>7131 (533)</p>		<p>în 1760 erau 49 fam ortodocși; (98); români mulți secuizați (108); în 1943 intelectuali, romano-catolici cu nume: <i>Boer, Bogdan, Bărbat, Colțea, Manea, Oprea, Stancu, Tomuța</i> (180); în muzeu multe obiecte sculptate cu motive geometrice rom. (228); vechile meșter-grinzi cu motive geometrice rom.(264); în 1492, menționat <i>Blasius Roman</i> (283); fam. av. <i>Albu Moise</i> în 1890 trece la reformați și devine <u>Mozes Zagoni</u> (314).</p>
<p>SICULENI/Madefalva</p>		<p>1698 (39)</p>		<p>la 1596 nume rom.: <i>Olah, Radu</i>; la 1605 <i>Olah Ianoș</i>; la 1765 <i>Mihai, Radu</i>, la 1882: <i>Baci, Petre, Radu, Sava, Radu Moise</i> (66); <i>Martinus Boer</i> de Tarchafalva nobil; la 1599 <i>Mihai Moga</i> (284); la 1713 o serie de bandiți în zona Ciuc: <i>Stan, Răduț, Ion, Nicoară, Onuț, Căluțu</i>; o victimă din 1764 <i>Mihai Radu</i> (289); multe antroponime rom. identificate de <i>Opreanu</i> (293).</p>
<p>SOVATA/Szovata (MS)</p>		<p>2231 (346)</p>		<p>biserică român. de lemn (232); în loc. Ilieși, azi cartier al orașului Sovata, biserică de lemn restaurată în 1909 (242).</p>

<p>Numele actual al localității în română și maghiară; în paranteză județul; localitatea fără preot e filie (F) Localitățile subliniate au cerut autorităților române revenire la limba și religia originară (română); fără rezultat (vezi I.I. Russu, pp. 77, 165)</p>	<p>Statistica gr.cat. din 1750; și Enciclp. Lenk (L)</p>	<p>Recens. Magh. din 1910 cf. „Dicționarul” Togan și Moldovan, 1919 Total; Rom.(ort+grcat)</p>	<p>Recens. din1930 după I.I. Russu, op. cit. (p. 150) naț. R; limba R.</p>	<p><i>Antroponime românești</i>; docum. ce dovedesc existența Românilor: biserici românești; cărți reli-gioase vechi; cimitire; matric. par: (M), șemat: (Ș), conscripția (C), epigrafe și epitafe, cf. I.I. Russu, Români și Secuii, Buc.1998, între paranteze este indicată pagina. * Nume care se repetă frecvent (de 2 până la 9 ori).</p>
SUBCETATE/Gy.-várhegy (HR)				<p>parohie românească cu filia Remetea (65); case trad. românești „de colină” cu cerdac (207); șură trad. rom. cu copers de șindrilă în 4 pante (217); o „Evanghelie” de la 1682 a lui Șerban Cantacuzino, cumpărată în 1784 de <i>Grigore Dobreanu</i> (din Varviz) de la popa Onu (249).</p>
SUSENI/Gy.-ujfalu (HR)	54	3382	(85)	<p>filie a parohiei Voșlobeni; Ș. din 1835 rom. gr- cat. 90; (66); Opreanu identifică multe antroponime rom.(293)</p>
ȘARDUL NIRAJULUI/Sz.-sárd (MS)				<p>români ce păstrează religia și obiceiurile rom. nu mai știu românește (104); Ș. din 1835 rom. gr-cat. 151; în 1865 erau 211 rom. gr-cat. iar în 1876 erau 250 rom. gr-cat . (161); la sfârșit. sec 18 <i>Toader Popovici</i> era învățător, a copiat cărți de morală, istorie și filosofie (249); C. din 1907 înreg. nume românești: Baci, Cornea*, Iacob* (9), Moga, Moldovan, Nistor, Lupa-Farcaș, Stroia*, Suci (312).</p>
ȘICLOD/Siklod (HR)				<p>în loc. Existau cavaleri liberi români, dar au trecut la calvini, atestă Ștefan Boroș, român, preș. Composeso-ratului; în 1803 Ștefan Mirce duce la muz. din Cristur un aparat de măcinat ghinda (78); Opreanu dă o listă lungă de nume românești (293).</p>
ȘIMONEȘTI/Simenfálva (HR)				<p>Ș. din 1835, români gr-cat. 52; nume rom. în 1726: Mir-ce Nicolae, olar; în sec. 19, Radu, Nistor (77); șuri rom. tradiționale (218); Opreanu dă o listă lungă de nume românești (293).</p>
ȘOIMENI/Cs.-csomortán (HR)				<p>cf. surselor maghiare „locuitorii «absolut unguri» sunt ma-joritatea de religie românească” (66); există cimitir româ-nesc, după un document din primele trei decenii ale sec. 20 (233).</p>
ȘOIMUȘU MARE/N.-solymos (HR)				<p>în 1795 pe un „Apostol” din Blaj popa <i>Vásile</i> din Șoimuș. se semează: „am legat această carte” (252);</p>
TĂLIȘOARA/Olasztelek (CV)		790	(42)	<p>localit. datează din 1332, ca fiind românească; e pome-nit cavalerul („primipilius”) <i>Toma Bărbat</i>; din biserica de-vastată în 1940, a rămas doar câteva trepte (236).</p>
TĂRCEȘTI/Tarcsafalva (HR)				<p>filie a paroh. Cristur cu multe antroponime rom. (77); la 1663 <i>Boer Martinus de Tarchafalva</i>; în 1599 păstorul <i>Mihai Moga</i>; cavaler („primipilius”) <i>Boer Anton</i>; cavaleri ”liber-tini”: <i>Boka, Olah, Matei, Boda, Boer, Bujer</i> (Bujor) (284-285); Opreanu constată multe antroponime rom. (293)</p>

<p>Numele actual al localității în română și maghiară; în paranteză județul; localitatea fără preot e filie (F) Localitățile subliniate au cerut autorităților române revenire la limba și religia originară (română); fără rezultat (vezi I.I. Russu, pp. 77, 165)</p>	<p>Statistica gr.cat. din 1750; și Enciclp. Lenk (L)</p>	<p>Recens. Magh. din 1910 cf. „Dicționarul” Togan și Moldovan, 1919 Total; Rom.(ort+grcat)</p>	<p>Recens. din1930 după I.I. Russu, op. cit. (p. 150) naț. R; limba R.</p>	<p><i>Antroponime românești</i>; docum. ce dovedesc existența Românilor: biserici românești; cărți reli-gioase vechi; cimitire; matric. par: (M), șemat: (Ș), conscripția (C), epigrafe și epitafe, cf. I.I. Russu, Români și Secuii, Buc.1998, între paranteze este indicată pagina. * Nume care se repetă frecvent (de 2 până la 9 ori).</p>
--	---	---	---	---

TG. MUREȘ/*M.-vásárhely* (MS)

1/3 populație e românească; o capelă cu frescă de factură valahă, constr. de Mihai Viteazu(98); Români, cu economie autarhică: agricult. și păstorit, locuiau, de obicei, în cartiere marginase (99); activitate intensă EMKE pt. deznaționalizare (144); după incendiul bis. rom. se amână aprobarea unei constr. noi din 1793 până în 1814 (231); pe un „Liturghier” de Târgoviște, o notă din 1713 spune: „Anghelachie, cancelar al divanului, donează bis. Sf. Ion, pt. popa Andronachie”; de la acesta trece la popa Iancu din Sâncel, de unde în 21.03.1751 seva vinde, la tâgul din Tg. Mureș, popii *Mihai* din Reghin (250); nume rom.: *Negrea Mihail, Trufan Ștefan, Olah, Boer* (285).

TG. SECUIESC/*Kézdivásarhely* (CV)

5638 (109)

filie a paroh. ort. Cernatu și a paroh. gr-cat. Poian (99); cartier românesc: Canta (69)– vezi detaliile numeroase în „Problema Secuiască” de *Badea-Lătuceanu*, pp. 40-45; în trecut a fost o puternică minoritate românească - azi găsești doar secui greco-catoloci (114); mulți secui povestesc că erau olahi ortodocși, dar nu mai știu românește (134); prin activit. soc. EMKE (școli) și a bis. maghiare români au „devenit” secui (146); **C.** episcop. Clain constată o biserică și un popă ortodox Ioan (193); bis. de lemn în care era popa Iuon în 1733 a fost după două decenii înlocuită cu una de piatră în care se află pomelnicul citorilor: *Petru, Teodora, Anastasia, Maria, Manole, Dimitrie, Sanda, Călina, Hristea, Stanca, Păuna*; fragmente de pictură veche și icoanele împărătești (238);

TELIU/*Keresztvár* (BV)

120 2464 (1030)

Români își păstrează limba, religia, obiceiurile și îmbrăcăminte (111).

TOMEȘTI/*Cs.-sz.-tamas* (F. Săndomic) (HR)

73 2500 (268)

în 1627 *Drăghici Ioan de Tomești* este asesor la Cristur (286); popul. maghiarizată de religie greco-cat. **Ș.** din 1835 rom. gr-cat. 207 (66); majoritate de relig. rom. însă maghiarizată (114); vestigiile unei bis. rom. de piatră cu donjon; pe crucile din cimitir numele frecvente: *Olah** și *Boer**; în toată regiunea o mulțime de preoți se chemau *Boer* (241); *Oprea Paulus* din 1586, în 1587 devine *Opra Pal*; între 1576 și 1586 la curtea și în armata lui Ștefan Bathory erau mulți cu nume românești: *A. Bogdan, M. Bucur, T. Manea, A. Olah, Elias Olah, Blasius Olah, Petrus Olah*, Blasius Petrașco, Blasiul Raduly, Andreas Voinea* și decurionul *Ioannes Boer* (284).

TOPLIȚA/*Maroshévíz* (HR)

43 5218 (3679)

nume rom: Farkas Thodor, Andra Mihaly, Todor Matyas(67)

<p>Numele actual al localității în română și maghiară; în paranteză județul; localitatea fără preot e filie (F) Localitățile subliniate au cerut autorităților române revenire la limba și religia originară (română); fără rezultat (vezi I.I. Russu, pp. 77, 165)</p>	<p>Statistica gr.cat. din 1750; și Enciclp. Lenk (L)</p>	<p>Recens. Magh. din 1910 cf. „Dicționarul” Togan și Moldovan, 1919 Total; Rom.(ort+grcat)</p>	<p>Recens. din1930 după I.I. Russu, op. cit. (p. 150) naț. R; limba R.</p>	<p><i>Antroponime românești</i>; docum. ce dovedesc existența Românilor:biserici românești; cărți reli-gioase vechi; cimitire; matric. par: (M), șemat: (Ș), conscripția (C), epigrafe și epitafe, cf. I.I. Russu, Români și Secuii, Buc.1998, între paranteze este indicată pagina. * Nume care se repetă frecvent (de 2 până la 9 ori).</p>
---	---	---	---	---

TROIȚA/Sz.-háromság (MS)

nume rom. în arhiva par. ort. rom. din M.-Niraj (100); pop. secuizată de religie rom. și nume românești (135); nume rom. din sec 16-17: *Bosarad* (Basarab), *Boier*, *Bucur*, *Bărbat*, *Ficior*, *Costa*, *Mircea*, *Negru*, *Olah*, *Oprea*, *Radu*, *Șorban*, *Voinea* (152); astăzi rom. sunt maghiarizați, afară de 5-6 fam.; există și un cimitir românesc; **S.** din 1835 români gr-cat. 168; în 1865 cresc la 200; în 1876 scad la 167; în 1932 ajung la 139; ortodocși: 13 familii în 1760; în 1789 sunt 18 familii de ortod. cu antroponime magh.: Czer-na* (*Cerne*), I. Dragomir, Pasculy Dragomir, Raicu Maté, Ioanes Ursuj, N. Lupuly, V. Kimpian*, Ioanes Szakacs, G. Timar, Ioannes Todor, Moldovan Mitra, Szöcs* Ianoș, Szarca Lupuly, Olah Simion; în sec 19 parohia rom. era centru ecleziastic cu mai multe filii, vechea matricolă consemnează între 1840 și 1900 liste cu nume românești: Pasculy Petre, Ianoș Blaga*, Ianoș Makavi (*Macavei*), Moldovan Szanduj, Vaszi Markus (*Mărcuș*), Krisztan Ianoș, Mihaly Vetzkan (*Vescan*), Regian Theodor, Huruban Ianoș, Flora Gyerman, Gheraszin Ola, Karacson, Popovits, Bacs, Marosan, Savuly, Raduly, Kirilla (*Chirilă*), Serbu, Serban, Mare, Kornya (*Cornea*), Bucur, precum și nume maghiare de confesie ortodoxă; în cimitirul bisericii rom. abandonate se odihnesc: *Raduj**, *Raduly**, *Regian*, *Moldovan*, *Bacs*, *Pasculy*; în cimitirul calvin: *Veczkan*, *Szkridon*, sau în cel rom-cat. *Bacs*, *Regian*, *Vaczkan*, *Lazar*, *Mihaly*, ceea ce probează maghiarizarea masivă a etniei române; pe monum. eroilor 1914-1918 nume: *Bacs*, *Bustia*, *Mitra**, *Moldovan*, *Raduj*, *Regian**; între ultimii români din sat. *Raduly Gyula*, născ. 1908 a învățat românește în armată la Cernavodă în 1930 – tatăl său *Mihai*, curator al bisericii, nu știa românește (156-158); între 1981-1982 a fost restaurată biserica în sec. 18, omisă de Bucov; are 2 icoane împărătești sec 17 (246); o „Evanghelie” din București din 1760 e cumpărată în 1803 de curatoarii bisericii, de la popa *Dima Maftei* (253).

TULGHEȘ/*Gy.-tölgyes* (HR) 3053 (894)

în 1939 Tulgheș era românesc, înregistrat ca maghiar, cu doar ¼ români (65); e pomenit printre comunele românești neaoșe (113); casa trad. rom. cu cerdac, de 2 sec. aparț. lui Toader Hanganu; casa nr. 800, din sec. trecut, a lui Ilie Zaiț (208); șură cu 2 grajduri, ca la sud de Carpați (218) nume rom: *Gligor Voinea* (70); Ș. din 1835 români gr-cat. 213; în 1865 sunt 246; în 1976 sunt 219; în 1880 scad brusc la 110, – în **patru ani dispare jumătate** din numărul românilor (161); în 1835 era popă Ioan *Solnai* (312)

TURIA/*Torja* (CV) 216 2764 (145)

filie a parohiei C. -Sângeorgiu; Ș. din 1835 rom. gr-cat. 24; nume rom.: în 1845 popa *Raduj Ferencz*, în 1882 *Todor Imre*; pe epitafele crucilor din cimitirul mării bis. rom.: *Frentiu B.*, *Todor B.*, *Ursuly*, *Anghelescu* (67-68); în 1928 o grupă de secui cer revenirea la religia gr. Ortodoxă (173); originea numelui localității este slavo-română (176); nume: *Ștefan Ola**, *Vernica Ion* (287).

TUȘNAD/*Tusnád* (HR) 32 2342 (107)

filie a paroh. Valea (82); un proces verbal din 1732 consemnează: ungurii unitarieni au o biserică construită în stil românesc „*capella lignea more walachorum*” (232).

VADU/*Vadad* (MS)

<p>Numele actual al localității în română și maghiară; în paranteză județul; localitatea fără preot e filie (F) Localitățile subliniate au cerut autorităților române revenire la limba și religia originară (română); fără rezultat (vezi I.I. Russu, pp. 77, 165)</p>	<p>Statistica gr.cat. din 1750; și Enciclp. Lenk (L)</p>	<p>Recens. Magh. din 1910 cf. „Dicționarul” Togan și Moldovan, 1919 Total; Rom.(ort+grcat)</p>	<p>Recens. din1930 după I.I. Russu, op. cit. (p. 150) naț. R; limba R.</p>	<p><i>Antroponime românești</i>; docum. ce dovedesc existența Românilor:biserici românești; cărți reli-gioase vechi; cimitire; matric. par: (M), șemat: (Ș), conscripția (C), epigrafe și epitafe, cf. I.I. Russu, Români și Secuții, Buc.1998, între paranteze este indicată pagina cărții lui Russu. * Nume care se repetă frecvent (de 2 până la 9 ori).</p>
--	---	---	---	---

VALEA/Jobbágyfalva (MS)

parohie importantă cu 8 filii (82-83); confesiune românească, multe antroponime românești, (135); majoritatea a fost românească – cei secuizați nu se mai declară români (151-153); în 1755 erau 229 gr-cat; în 1760 erau 19 familii; în 1783 30 familii de ortodocși, localitatea având 1 bis. ort. și 1 bis. gr-cat.; **Ș**. din 1835: români gr-cat. 133; în 1880 erau 120; în reg. parohiale între 1830-1890 nume rom: *Boer, Demian, Gligor, Jacob, Chirilă, Cornea, Lupu, Moldovan, Nistor, Oltean, Pașcu, Radu, Sandu, Stan, Istrate, Ursu, Ilieș*; după antroponime 80% erau români dar între 1922-1925 numai 5% se declară români, adică 10-12 fam.; membrii familiilor: *Moldovan, Fekete, Csolo-ka, Farkas, Ioan, Csizmadia, Demeter*, deși rom-cat. se declară români, în 1940 ei au fost maltratați de Hortiști; pe grînda bis. vechi e notată data 1659, în spatele altarului cu litere cirilice: „*am refăcut acest altar eu, Molnar-Moraru*”; ex de maghiarizare: *Sântea=Szitay, Stretea=Sztraty, Negrea=Fekete, Moldovan=Mozse, Dascâl=Dászkal, Cismaș=Csizmadia, Rusu=Orosz* (155-156); între 1940-1944 notarii Nagy Lajos și Veres Karoli reușesc să treacă de la ort. la reforați 19 persoane (183); nefiind școală can-torul învăța copiii (190); pe crucifixul bis. Sf. Nicolae: „*în 1754 țărani din Iobagifalău au construit pe ruinele vechii biserici o alta pe cheltuiala lui One Moraru, care a pus iconostasul în amintirea numelui său și a descendenților săi, 29 oct*” (246-247); un „Antologhion” din 1705 de Râm-nic (cumpărat de în prezența popii *Simion* și donat bisericii în 1709) conține date despre viața satului, succesiunea bisericilor și numele credincioșilor; acest Antologhion consemnează existența vechii biserici înregistr. în **C**. din 1733 cu 73 familii, preoți fiind *Gavrilă și Irimia*, arhidiacon; bis. a fost restaurată în 1754 (254); *Chinceș Toader* cumpără un „Minei” și-l dăruiește bisericii, în 1772 cartea va fi legată pe cheltuiala lui *Chirilă morar* (255).

VALEA STRÂMBĂ/Tekerőpatak (HR)

filia paroh. Gheorgheni; **Ș**. din 1835, români gr-cat. 97 (66); Opreanu identifică multe antroponime românești (293).

VALEA ZĂLANULUI/Zalánpatak (CV)

considerat maghiar are onomastici și religii românești; cf. **Ș**. din 1900 erau 205 gr-cat. și 5 calvini; nume rom: *Olah Ianoș, Vancea Gh., Bucur Gh.* (72); puternică minoritate de conf. ortodoxă și gr-cat., însă românește vorbesc puțini (115); Opreanu identif. multe antroponime românești (293).

VĂLENI/Sz.-vaja (MS)

920 (67)

comunitate maghiarizată, însă după documente complet românească (230); biserica rom. de lemn a înlocuit vechea bis. constr. în 1695-1696; pe bârna iconostasului: „... *lu-crările au început în 26 mai, meșteri fiind popa Pătru To-doran și Luca Grigorie de Urisiu, în vremea guv. Gh. Banfi a mitropol. Teofil și a vameșului Toader...*”; încadramentul de la intrare decorat cu sculpt. tradiț. geom. românești în 1981-1982, acesă biserică așezată pe „Colina Românilor” a fost restaurată, ca și în satul Troița (246)

VĂLCELE/Előpatak (CV)

741 (537)

Români și-au păstrat naționalitatea, limba, obiceiurile și religia (111); casa cu cerdac, parohială, re pe meșter-grindă inscripție; biserica de piatră care a înlocuit-o pe cea de lemn are planul treflat (197-198)

<p>Numele actual al localității în română și maghiară; în paranteză județul; localitatea fără preot e filie (F) Localitățile subliniate au cerut autorităților române revenire la limba și religia originară (română); fără rezultat (vezi I.I. Russu, pp. 77, 165)</p>	<p>Statistica gr.cat. din 1750; și Enciclp. Lenk (L)</p>	<p>Recens. Magh. din 1910 cf. „Dicționarul” Togan și Moldovan, 1919 Total; Rom.(ort+grcat)</p>	<p>Recens. din1930 după I.I. Russu, op. cit. (p. 150) naț. R; limba R.</p>	<p><i>Antroponime românești</i>; docum. ce dovedesc existența Românilor:biserici românești; cărți reli-gioase vechi; cimitire; matric. par: (M), șemat: (Ș), conscripția (C), epigrafe și epitafe, cf. I.I. Russu, Români și Secuii, Buc.1998, între paranteze este indicată pagina cărții lui Russu. * Nume care se repetă frecvent (de 2 până la 9 ori).</p>
<p>VĂRGHIȘ/<i>Vargyas</i> (CV)</p>		<p>1704 (169)</p>		<p>În sec 19 parohia ort-rom. avea 30 familii; nume rom: <i>Bărbat, Draguș, Roman</i>; în 1900 era maghiarizat (73-74); F. Kozma propune ca gr-cat. să fie integrați la rom-cat iar ortodocșii în bis. evanghelică (108), biserica rom. de lemn din sec. 18 (237); la 1592 <i>Boer Georgius de Vărghiș</i>; în 1590 <i>Blasius Kozta</i> (284);</p>
<p>VIDACUTUL ROM/<i>Sz,-hidegkút</i> (HR)</p>		<p>353 (314)</p>		
<p>VIDACUTUL UNG/<i>M.-hidegkut</i> (HR)</p>		<p>443 (165)</p>		<p>și bisericile ca și casele oglindesc etnicitatea locuitorilor (235);</p>
<p><u>VLĂHITA</u>/<i>Oláhfalú</i> (<i>Sz.-egyháza</i>) (HR)</p>				<p>„secuii” erau romano-catolici; cf. C. ortodoxe din 1805 erau între 200 și 300 (57); etnia rom. era foarte importantă; după 1840 au fost secuizată, însă mulți erau de rit grecesc; Radu, Moldovan, Nistor, Olah; în 1930 <i>Olah Lorinz (Laurențiu)</i> își amintește de biserica și școala românească (73); istoricul Hunfálvy afirmă că Români au fost asimilați de secui (109); „Secuii” care erau ortodocși nu puteau fi decât români maghiarizați, legea nerecunoscând această confesiune (115); după ultima maghiarizare recentă cer revenirea la etnia lor românească, fără a fi ajutați de autoritățile rom. (163); C. episc. Clain o înregistrează ca o veche loc. rom.(193); mai sunt câteva case trad. rom. cu cedac (200); la muz. Odorhei masă cu sculpt. rom. geometrică din sec. 18 (229); Opreanu identifică multe antroponime rom. (293).</p>
<p>VOȘLOBENI/<i>Vaslab</i> (HR) 184</p>		<p>825 (778)</p>		<p>parohie cu filia Suseni (66); după Bergner local. în 1884 e românească ca limbă, port și confesie (110); case tradiționale rom.: casa lui <i>Petru Câdea</i> din sec 18, casa nr. 106 din sec 19 a <i>Mariei Tinca Betea</i> (205); fațada caselor are cerdac (218); în 1864 biserica rom. de lemn e înlocuită cu una de piatră (241); „Psaltirea” din 1577 care a aparținut bisericii se află la Bibl. Acad. Române (251); Opreanu identifică mule antroponime rom. (293).</p>
<p>VRABIA/<i>Cs.-verebes</i> (HR)</p>		<p>405 (12)</p>		<p>nume rom magh.: <i>Handra, Magdo, Nedelco, Olah, Posztuly (Pustui) Raduly, Todor, Ursuly</i> (67); vezi la pag. 302 traducerea numelor românești maghiarizate; Opreanu identifică multe antroponime rom.(293).</p>

<p>Numele actual al localității în română și maghiară; în paranteză județul; localitatea fără preot e filie (F) Localitățile subliniate au cerut autorităților române revenire la limba și religia originară (română); fără rezultat (vezi I.I. Russu, pp. 77, 165)</p>	<p>Statistica gr.cat. din 1750; și Enciclp. Lenk (L)</p>	<p>Recens. Magh. din 1910 cf. „Dicționarul” Togan și Moldovan, 1919 Total; Rom.(ort+grcat)</p>	<p>Recens. din1930 după I.I. Russu, op. cit. (p. 150) naț. R; limba R.</p>	<p><i>Antroponime românești</i>; docum. ce dovedesc existența Românilor:biserici românești; cărți reli-gioase vechi; cimitire; matric. par: (M), șemat: (Ș), conscripția (C), epigrafe și epitafe, cf. I.I. Russu, Români și Secuii, Buc.1998, între paranteze este indicată pagina cărții lui Russu. * Nume care se repetă frecvent (de 2 până la 9 ori).</p>
---	---	---	---	--

ZAGON/Zágon

(CV) 500

4849 (1748)

pentru eliminarea ultimelor insule românești Ferenz Kozma (1884-1920) propune ca g.r-cat. să fie integrați la romano-cat. iar ort. la evanghelici (108); totuș, românii și-au păstrat limba, portul mocănesc și religia (111): numele localității e rom. (176); **C.** gen. Bucov atestă exit. Bisericii de lemn tradiț. și 105 familii rom. (238); nume rom. din arhive comunicate de Șt. Meteș: *Albu* (*Benedic* cavaler din Zagon [„**primipilius**”], *Ioan, Petru, Ban, Barbu, Banciulea, Boca, Bucur, Butică, Chiriac, Ciubâr, Dan, Luca, Musca, Oprea, Păcurac, Prodan Radu, Ro-man, Șorban, Stancu, Stoian, Trifu, Vancea*; nume maghiarizate: *Chendi (Cândea) Fărcaș, (Lupu), Hosu (Lungu), Mesaroș (Măcelaru) Nagy (Mare)*(286); în 1690 *Stephanus Boér* vice judec în Scaunul Kezdi, *Voinea Ferenz și Voinea Orban*; *F. Ciurea* cavaler („**primipilius**”) de Zagon; *Elisabeta Vajna (Voinea)* – nobilis foemina; văduva nobilului *Ioannis Guruzda* de Zagon; *Albo Stephanus, Albu Thomas* cavaleri („**primipilii**”) de Zagon, „*Demetrius Olah iobagio generosi domini Georgii lanco de Zagon*”; **C.** din 1791 a nobililor din Trei Scaune conține nume rom: *Mihalcea, Voinea, Ban, Bariț, Aldea, Balcu, Baicu, Olah, Borcea, Roman, Moroe, Dobra* (288); *Albu Moise* în 1890 trece la reform. și este maghiarizat cu numele Zăgoni (vezi „Problema Secuiasă” de Badea-Lătuceanu, pp. 24-25); în 1902 *Albu Paul*, locotenent, pentru aș păstra titlul de nobil, își schimbă numele în Zagony (314-315)

ZĂBALA/Zabola

(CV)

2525 (289)

românii își păstrează etnia, religia, limba, numele,și portul (111); biserică rom de lemn (238); cărți vechi bisericești rom. (251); în 1764 Brețcu Const. donează un „Liturghier” de Râmnic din 1759, și cu notația popii Stan, Pobovici Barbu din Brașov, (Bucov omite biserica) (254); multe nume de secui sunt traducerea numelor rom.: *Albu*=Fehér, *Așchie* =Forgács, *Lăpăduș*=Lepedös (315).

ZETEA/Zetelaka

(HR)

filie a paroh. Odoarei; Ș. 1835, rom gr-cat. 32, nume rom.: *Avram, Boier, Duca, Costea, Raduly, Sanduj, Todor* (75); cetate dacică (188); în muz. M. -Ciuc fragmente dintr-o poartă cu sculptură trad. rom. din 1884 (227); Opreanu identifică multe antroponime rom. (293).

* * *

F.C.O.